

LIITE 1: Perustelumuistio

Uusien hankkeiden rahoitus innovaatorahaston varoilla (HEL 2024-003234)

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto 10.6.2024

Tässä perustelumuistiossa on Innovaatorahastolle jätettyjen hakemusten kuvaus sekä yhteenvedot arvioinnin tuloksista.

Taulukko 1. Innovaatorahaston uudet hanke-ehdotukset

	Toteuttaja	Hanke	Haettu rahoitus 2024, €	Myönnettävä rahoitus 2024, €	Haettu rahoitus 2025, €	Sidottava rahoitus 2025, €	Haettu rahoitus 2026, €	Sidottava rahoitus 2026, €	Haettu rahoitus 2027, €	Sidottava rahoitus 2027, €	Haettu rahoitus yht. 2024-2027, €	Myönnettävä ja sidottava rahoitus yhteensä 2024-2026, €	Hankkeen omarahoitus / muu rahoitus, €	Hankkeiden esittämä kokonaisrahoitus yhteensä koko hankkeen ajaksi, €
1	Startup Maria Oy	Maria 01 - Ekosysteemin, verkostojen sekä vaikuttavuuden kasvattaminen ja kehittäminen	-	-	338 885	330 420	316 219	297 755	-	-	665 104	628 175	1 120 974	1 776 078
2	Helsingin yliopisto	Viikki – Maailman kestävin innovaatiokampus	227 500	143 750	472 500	287 500	200 500	143 750	99 500	0	1 000 000	575 000	1 000 000	2 000 000
3	Helsingin yliopisto	Food Futures Net Zero	85 000	0	57 391	0	-	-	-	-	142 391	0	142 391	284 781
4	CoReorient Oy	Kimppakyydillä kestävästi keskustaan	29 999	0	-	-	-	-	-	-	29 999	0	30 000	60 000
Yhteensä, €			342 499	143 750	529 891	330 420	200 500	296 755	99 500	0	1 837 494	1 203 175		

Taulukko 2. Innovaatorahaston uusien hanke-ehdotusten sääntöjen ja rahaston käytön periaatteiden mukaisuus

	Toteuttaja	Hanke	Rahaston sääntöjen ja periaatteiden, sekä kaupunkistrategian mukainen	Luo elinkeinoperustaa ja sitä tukevaa osaamisperustaa	Vahva vaikuttavuuspotentiaali (tarpeellisuus, muutospotentiaali, hyödynnettävyys, resurssit)	Toteutettavuus (sisältö, toteuttajan kokemus, kumppanit, rahoituksen varmuus, riskit)	Muut arviointikriteerit (ilmasto- ja kestävä kehitys, kaupunkilaishyöty)
1	Startup Maria Oy	Maria 01 - Ekosysteemin, verkostojen sekä vaikuttavuuden kasvattaminen ja kehittäminen	X	X	X	X	-
2	Helsingin yliopisto	Viikki – Maailman kestävin innovaatiokampus	X	X	X	X	-
3	Helsingin yliopisto	Food Futures Net Zero	-	X	-	X	X
4	CoReorient Oy	Kimppakyydillä kestävästi keskustaan	-	-	-	-	X

1. Startup Maria Oy:

Maria 01 - Ekosysteemin, verkostojen sekä vaikuttavuuden kasvattaminen ja kehittäminen

Toteutusaika:	1/2025 - 12/2026
Yhteistyötahot kaupungilla:	Elinkeino-osasto, Yritysten toimintaympäristöt-yksikkö
Yhteistyötahot muualla:	Helsinki Partners Oy, Helsingin uusyrityskeskus, Helsinki Think Company, Startup Säätio sr, Startup Yhteisö ry
Kokonaiskustannukset:	1 776 078 euroa, josta innovaatorahaston osuus noin 37%

Rahoitustarve	Innovaatorahasto, €	Muu rahoitus, €	Rahoitusesitys, €	Innovaatorahasto, €
2025	338 885	555 154	2025	330 420
2026	316 219	565 820	2026	297 755
Yht.	655 104	1 120 974	Yht.	628 175

Hankkeen kuvaus
<p>Helsingin Kamppiin vanhan Marian sairaalan alueelle syksyllä 2016 avattu Maria 01 - kasvuyrityskeskittymä on toimintansa aikana kasvanut yhdeksi Euroopan merkittävimmistä kasvuyrittäjyyskeskittymistä ja -ekosysteemeistä. Startup Maria Oy on toiminut Maria 01:n kampuksen operaattorina alusta saakka.</p> <p>Hanke on jatkoa vuonna 2024 innovaatorahaston rahoittamalle hankkeelle. Hankkeen tarkoituksena on kehittää uusia Helsingin ekosysteemiä tukevia palveluja ja tuotteita sekä kehittää kansallista ja kansainvälistä verkostoa. Hankkeen tavoitteena on myös tukea Maria 01 jäsenyrityksiä sekä verkostoa laajemmin kehittämään omaa liiketoimintaansa. Uutena elementtiä hankkeessa toteutetaan vaihto-ohjelma, joka mahdollistaa suomalaisten startupien oleskelun Maria01:den kumppanihubeissa ympäri maailmaa.</p> <p>Hankkeen tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet:</p> <ol style="list-style-type: none">
1) Lisätä Maria 01:n kyvykkyyttä toimia vahvemmin yhdessä muiden Helsingin kasvuyrittäjyys- ja ekosysteemitomijoiden kanssa, jotta mahdollistetaan laajemmän yleisön osallistuminen toimintaan.
2) Kehittää Maria 01:n jäsenyysmalleja ja mahdollistaa entistä suuremmalle joukolle mahdollisuus liittyä yhteisöön kotimaassa sekä kansainvälisesti.
3) Kasvattaa ja kehittää Maria 01:n tapahtumaliiketoimintaa palvelemaan laajempaa käyttäjäryhmää.
4) Kasvattaa Maria 01:n kansainvälisiä yhteistyökumppanuuksia sekä tunnettavuutta.
5) Panostaa Maria 01 vastuullisuustoiminnan (ESG) kehittämiseen sekä ympäristönäkökulmien vahvistamiseen toiminnassa, jotta nämä voidaan jalkauttaa laajemmin osaksi yhteisöä tavoitteena luoda uusia vastuullisia liiketoimintamahdollisuuksia Maria 01:n jäsenyrityksille.

Päätöksen perustelut

Rahaston sääntöjen ja periaatteiden sekä kaupunkistrategian mukaisuus:

Hanke on linjassa innovaatorahaston sääntöjen ja periaatteiden kanssa. Hanke on Helsingin kaupunkistrategian mukainen tukiessaan Helsingin tavoitetta olla Euroopan kiehtovin sijaintipaikka uutta luovalle startup-toiminnalle ja houkuttelevin osaamiskeskittymä kasvuyrityksille. Maria 01:n vanhan sairaala-alueen jatkokehittäminen yhtenä Euroopan suurimmista kasvuyrityskampuksista on kirjattu Helsingin kaupunkistrategiaan 'Kasvun paikka' vuosille 2021-2025.

Startup Maria Oy on saanut rahoitusta innovaatorahastosta kehittämishankkeilleen vuosina 2018-2020, 2021-2023 sekä 2024 (kaupunginhallituksen elinkeinojaosto 11.12.2017 §21, 19.10.2020 §36 ja 18.12.2023 38§).

Elinkeinoperustan ja sitä tukevan osaamisperustan luominen:

Maria 01 on Startup Maria Oy:lle vuosina 2018-2024 myönnetyn innovaatorahaston hankerahoituksen avulla kehittynyt, kasvanut ja moninkertaistanut vaikuttavuutensa kaikilla mittareilla. Yrityskampus on tunnustettu kansainvälisesti yhdeksi Euroopan merkittävimmistä kasvuyritysekosysteemeistä.

Hanke edistää toiminnallaan Helsingin elinkeino- ja osaamisperustaa startupien kasvun myötä syntyvien uusien työpaikkojen kautta. Toiminta synnyttää uutta yrittäjyyttä ja edistää kotimaisten ja ulkomaisten pääomasijoitusten kohdistumista ja kasvua Helsingin startup-yrityksiin. Hanke synnyttää uutta osaamisperustaa edesauttamalla yrittäjien, sijoittajien ja muiden osaajien kohtaamista, joka mahdollistaa tietotaidon avoimen ja nopeamman leviämisen. Hankkeessa edesautetaan parhaiden kasvuyrittäjyyden toimintatapojen ja menetelmien leviämistä ympäröivään ekosysteemiin. Hanke kytkeytyy osaltaan myös Helsingin kaupungin ja pääkaupunkiseudun keskeisten yliopistojen ja korkeakoulujen yhteiseen kampusinkubaattorit -ohjelmaan ja tarjoaa korkeakoulujen yrityshautomoiissa syntyville startupeille toimitilaa sekä aktiivisen startup-yhteisön palveluineen tukemaan niiden kehitystä ja kasvua. Maria 01 tarjoaa tiloineen, yhteisöineen ja erikoistuneine palveluineen näistä ponnistaville uusille yrityksille sijoittumispaikan ja seuraavan vaiheen yrityksille niiden kehityspolulla.

Eriytynen lisäarvo asukkaille ja palvelujen kehittämisessä sekä ilmasto- ja kestävyystavoitteissa:

Maria 01 on kaupunkilaisille ikkuna kasvuyritysekosysteemiin. Startup Maria Oy:n ja Maria 01 -hankkeen alueelle rakentama yhteisö sekä tuottamat palvelut ovat olennainen osa alueen kehittämistä ja vetovoimaisuuden kasvattamista aina kansainväliselle tasolle saakka.

Vaikuttavuuspotentiaali:

Hanke edistää merkittäväällä tavalla Helsingin kasvuyritysten kehittämismahdollisuuksia. Kasvuyrittäjyydellä on huomattava merkitys Helsingin ja koko Suomen kilpailukyvyllä. Kasvuyritykset vastaavat merkittävältä osin uusien työpaikkojen luomisesta ja jalostusarvon lisäyksestä. Niillä on myös keskeinen rooli ulkomaisten investointien ja osaajien houkuttelussa Suomeen, innovaatioiden ja tutkimustulosten kaupallistamisessa sekä perinteisten elinkeinoalojen uudistumisessa.

Toteutettavuus ja muut arviointikriteerit ja huomiot:

Startup Maria Oy on aiempien innovaatorahaston rahoittamien hankkeidensa sekä muun kaupungin kanssa tehtävän yhteistyön myötä uskottava kumppani ja hankkeen toteuttaja.

Hanke on jatkoa innovaatorahaston vuosina 2018-2020 sekä 2021-2023 rahoitetuille hankkeille ja jatkaa suoraan vuoden 2024 hanketta, jolle Startup Maria Oy haki alun perin rahoitusta vuosille 2024-2026. Vuosien 2021-2023 hankkeen tarkoituksena oli, että sen päätyttyä Maria 01:n yritys yhteisön

kasvattamista ja ylläpitoa jatketaan. Tavoitteena oli operoida Maria 01:sta toiminnan tulorahoituksella sekä kolmen vuoden jatkokaudelle haetulla innovaatorahaston rahoituksella.

Nyt haettavassa hankkeessa kehitettävä yritys yhteisön digitaalinen jäsenyysmalli ja verkon yli tarjottavat palvelut tuovat toivottua jatkumoa myös kaupungin käynnissä olevan Kampusinkubaattoritoiminnan alla toteutetuista hautomo-ohjelmista valmistuville ensivaiheen yrityksille.

Yhteenveto:

Vaikuttavan kansainvälisen tason innovaatiokeskittymän kehittäminen, kasvattaminen ja vakiinnuttaminen on pitkäjänteistä toimintaa. Hankkeen rahoittaminen mahdollistaa Maria 01 -kampuksen kasvuyrityskeskittymän jatkokehittämisen sekä yritys yhteisön ja kampuksen tilojen pitämisen avoimina niin Helsingin omalle kasvuyritysekosysteemille kuin kansainvälisille vieraillekin. Maria 01 on keskeinen osa startup-yrittäjille suunnattua elinkeino-osaston palvelupolkua Helsingissä.

Startup Maria Oy:n on sitoutunut jo aiempina vuosina 2021-2023 rahoitetun hankkeen ja rahoituspäätöksen myötä kampuksen yhteisön ylläpitoon ja kehittämisen jatkamiseen innovaatorahaston rahoittaman hankkeen loputtua. Haettavan hankkeen päätyttyä Startup Maria Oy:n tavoitteena on operoida Maria 01:sta tulorahoituksella nyt haettavassa hankkeessa kehitettävien palvelujen avulla.

Hakemuksessa esitetty hankesuunnitelma on selkeä. Hankkeen kustannusten arvioidaan olevan pääosin perusteltuja Maria 01:n toiminnan kehittämisen mahdollistamiseksi. Marian kampusalue muodostaa merkittävän keskittymän Helsingille ja se edistää kaupungin strategiaa ja innovaatorahaston kriteerien mukaisia elinvoimatekijöitä.

2. Helsingin yliopisto, Maatalous-metsätieteellinen tiedekunta: Viikki – Maailman kestävin innovaatiokampus

Toteutusaika:	1.7.2024 – 30.6.2027
Yhteistyötahot kaupungilla:	Elinkeino-osasto, Yritysten toimintaympäristöt-yksikkö
Yhteistyötahot muualla:	Helsingin yliopiston Viestintä- ja yhteiskuntasuhteet sekä Innovaatioyksikkö, Viikki Food Design Factory, PharmaHub (HY, farmasian tiedekunta), Viikki Wood Construction, Wood Materials and Forest InnoHub, Helsingin Innovation Services HIS Oy, Luonnonvarakeskus, Vaikuttavuussäätiö, SYKE, Ylva Oy, Viikin Normaalkoulu.
Kokonaiskustannukset:	2 000 000 euroa, josta innovaatorahaston osuus 50%

Rahoitustarve	Innovaatorahasto, €	Muu rahoitus, €	Rahoitusesitys, €	Innovaatorahasto, €
2024	227 500	231 471	2024	143 750
2025	472 500	468 799	2025	287 500
2026	200 500	199 421	2026	143 750
2027	99 500	100 406	2027	0
Yht.	1 000 000 €	1 000 097 €	Yht.	575 000

Hankkeen kuvaus

Helsingin yliopiston Viikki – Maailman kestävin innovaatiokampus -hanke keskittyy vihreän siirtymän kestävyysmurrokseen uudistavan innovaatiotoiminnan avulla. Hankkeessa vakautetaan Viikkiin innovaatioympäristö, joka mahdollistaa tutkijoiden ja eri koulutusaseen opiskelijoiden ymmärryksen lisäämisen innovaatiotoiminnasta, tuetun prosessin kattaen keksintöjen kehittämisen kaupalliseen suuntaan, uusien vihreiden tuotteiden ja palveluiden validoinnin sekä testaamisen alan aktiiviseksi eri toimijoista koostuvaksi innovaatioekosysteemiksi.

Hankkeen tavoitteet ovat:

1. Kokoaan suuremman kestävyuden ja vihreän siirtymän innovaatiokeskittymän syntyminen Viikkiin
2. Viikin kampusneuvottelukunnan Maailman kestävin kampuskaupunki -vision jalkauttaminen
3. Kyvykkyyksien kasvattaminen innovaatiopotentialin hyödyntämiseen

Toimenpiteet ja odotetut tuotokset:

1. Vakautetaan Viikin innovaatiopotentialin kasvu ja yhdistetään kampuksen innovaatiotoiminta Viikin Kokeiluympäristöksi, joka kattaa Viikki Food Design Factoryn (VFDF), Wood Construction, Wood Materials and Forest InnoHubin (VWF InnoHub) ja PharmaHubin innovaatioiden kehittämisprosessit, Helsinki Incubators-hautomotoiminnan, yrittäjyys- ja innovaatio-opetuksen/MMTDK ja koko HY, HY:n innovaatiopalvelut, HIS Oy.
2. Perustetaan Viikin Kokeiluympäristö/Kokemusympäristö jalkauttamaan Maailman kestävin kampuskaupunki -visiota. Kokeiluympäristö osallistaa viikkiläiset tutkijoista asukkaisiin mukaan

innovaatiotoimintaan, houkuttelee yrityksiä ja talentteja sekä lisää Helsingin ja Viikin näkyvyyttä innovaatiotoimijana.

3. Kyvykkyyksien kasvattaminen innovaatiopotentialin hyödyntämiseen sekä toimijoiden pitovoimatekijöiden vahvistaminen: VFDF:n toiminnan vakiinnuttaminen/laajentaminen kansallisesti ja kansainvälisesti, VWF InnoHubin käynnistäminen, PharmaHubin toiminnan integroiminen muihin kampuksen innovaatiohubeihin, maisteri- ja jatko-opiskelijoiden yritysryhmittymisen kasvattaminen, avoimen yrittäjyys- ja innovaatio-opetuksen syventäminen maisteri- ja jatko-opiskelijoille ja Kampuksen toimijoiden TKI-rahoituksen ja investointien kasvattaminen.

Hanke on jatkoa kesällä 2024 päättyvälle kolmivuotiselle Helsingin yliopiston Viikki Innovation Platform & Food Design Factory -hankkeelle.

Päätöksen perustelut

Rahaston sääntöjen ja periaatteiden sekä kaupunkistrategian mukaisuus:

Hanke on linjassa innovaatorahaston sääntöjen ja periaatteiden kanssa. Kaupunkistrategian 2021-2025 mukaan kaupunki vahvistaa ja kehittää asemaansa yhtenä Euroopan parhaana innovaatioympäristönä, startup-keskuksena ja uusien elinkeinojen kehtona. Strategiassa painotetaan myös kaupungin ja korkeakoulujen välisen yhteistyön vahvistamista ja korkeakoulukampusten kehittymisen tukemista vahvoiksi innovaatio- ja osaamiskeskittymiksi. Hanke tukee näitä tavoitteita.

Elinkeinoperustan ja sitä tukevan osaamisperustan luominen:

Hanke luo elinkeinoperustaa kehittämällä sekä kokeilemalla uusia konsepteja ja palveluita, joilla yliopiston yritysryhmittymistä ja opiskelijoiden ja tutkijoiden yrittäjyyttä sekä innovaatiotoimintaa voidaan kehittää eteenpäin. Hankkeen yleisen tason tavoitteena on myös edistää yrittäjyys- ja innovaatio -henkisyttä yliopistolla.

Hanke on jatkoa kesällä 2024 päättyvälle innovaatorahaston rahoittamalle Helsingin yliopiston maatalous ja metsätieteellisen tiedekunnan kolmivuotiselle Viikki Innovation Platform & Food Design Factory -hankkeelle, jossa kehitettiin innovaatio- ja kokeilualustatoimintaa Viikin kampuksella. Jatkohankkeen tavoitteena on vakiinnuttaa perustetun alustan toiminta sekä laajentaa sitä uuden puurakentamisen teemaan keskittyvän Wood & Forest Hubin myötä sekä vahvistaa kampuksen innovaatiopotentialia ja tutkimuslähtöistä liiketoimintaa. Uuden hubin kehittäminen perustuu tehtyihin selvityksiin sekä yrityksiltä saatuihin palautteisiin.

Hanke toteuttaa erilaisia toimenpiteitä, kuten osallistavia kokeiluja, yritysryhmittymistä, opiskelijainnovaatioagenttien toimintaa, yrittäjyyskoulutusta ja EU-hakemusten valmistelua. Toimintamuodot kokoavat eri toimijoita yhteen ja edistävät uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämistä. Hankkeessa kehitettävä kokeiluympäristö ja innovaatiohubien toiminta vahvistaa yliopiston innovaatiopotentialia, yritysten kanssa tehtävää TKI-yhteistyötä ja tutkijoiden osallistamista innovaatiotoimintaan. Kokeilujen tarve on tunnistettu osana yliopiston innovaatiotiekarttaa.

Kokeiluympäristö tarjoaa mahdollisuuden yhdistää tutkijat ja yritykset, kun yliopistotasoinen innovaatiotoiminta, rakenteet ja toimintamallit ovat vielä muotoutumassa. Kokeiluympäristö luo näin myös rajapinnan tutkijoiden ja yritysten välille.

Kehitettävää kokeiluympäristöä ei ole kuvattu hakemuksessa kovin yksityiskohtaisesti, koska se on tarkoitus kehittää ja rakentaa vasta hankkeen aikana eri toimijoiden yhteistyönä. Kokeilutarve on tunnistettu yliopiston innovaatiotiekartassa. Avataan tutkimuslähtöisten keksintöjen ja yritysten

tuotteiden kokeiluihin tiloja/ympäristöjä/palveluja, ja kutsutaan loppukuluttajia testaamaan tuotteita. Törmäytetään yrityksiä ja tutkijoita ja kokeillaan eri tapoja aktivoida tutkijoita innovaatiotoimintaan.

Olennaista on, että nyt rahoitettavassa hankkeessa luotava toiminta vakiintuu ja jatkuu hankerahoituksen päätyttyä yliopistolla eikä se ole riippuvainen innovaatorahaston rahoituksesta tai muusta ulkoisesta hankerahoituksesta.

Eriytynen lisäarvo asukkaille ja palvelujen kehittämisessä sekä ilmasto- ja kestävyystavoitteissa:

Hanke pyrkii vastaamaan Helsingin kaupungin ilmasto- ja kestävä kehityksen tavoitteisiin muun muassa edistämällä uusien vähähiilisten puurakentamisratkaisujen ja -materiaalien käyttöönottoa sekä kehittämällä elintarviketuotantoa. Kestävä kehitys ja kaupungin hiilineutraalisuustavoitteiden näkökulmasta toimijoita laajasti eri sektoreilta yhteen kokoavat keskittymät ovat erinomaisia avauksia, jotta toimijoita saadaan tavoittelemaan yhteistä päämäärää ja samalla voi syntyä kansainvälisesti kiinnostavia innovaatioita.

Hankkeen tavoitteena on sitouttaa myös Viikin asukkaita sekä paikallisia koululaisia mukaan toimintaan.

Vaikuttavuuspotentiaali:

Maatalous- metsätieteellinen tiedekunta on osoittanut kykenevänsä kehittämään rohkeasti uudenlaisia toimintoja ja palveluja yliopiston sisällä, ja ne ovat levinneet päättävän hankkeen myötä myös muihin tiedekuntiin. Resurssien osalta tiedekunta on valmis panostamaan hankkeen kautta uudenlaiseen innovaatiotoimintaan, jotka muuten vasta valmistellaan koko yliopiston tasolla.

Hankkeeseen ei ole toistaiseksi hakuvaiheessa vielä sitoutuneena muita toimijoita kuin yliopisto, mutta hankkeen aikana on tarkoitus koota mukaan laaja toimijajoukko alueelta esim. Luonnonvarakeskus LUKE, Suomen ympäristökeskus SYKE, Elintarviketurvallisuusvirasto Evira sekä alueella toimivia alan yrityksiä. Viikissä on kaikkien osapuolien osalta tunnistettu yhteinen tarve luoda systemaattisia innovaatiokumppanuuksia ja pyrkiä synnyttämään synergioita.

Hankkeessa tavoiteltuja vaikutuksia ovat muun muassa kampuksen elävöityminen, opiskelijoiden ja tutkijoiden yrittäjyysosaamisen lisääntyminen sekä yhteistyön rakentaminen Viikin alueen toimijoiden välillä ja uusien tutkimusperustaisten tuotteiden, palvelujen ja liiketoiminnan synnyttämisen tukeminen.

Toteutettavuus ja muut arviointikriteerit ja huomiot:

Maatalous-metsätieteellinen tiedekunta on edelläkävijä yliopiston sisällä ja osoittanut edeltävän Viikki Innovation Platform & Food Design Factory -hankkeen myötä, että on kykenevä rohkeasti kehittämään uusia toimintoja yliopiston sisällä. Hankkeessa oli tavoitteena saada Viikin muita toimijoita aiempaa vahvemmin mukaan toimintaan, vaikka pääpaino oli yliopiston omien innovaatiopalvelumallien kehittämisessä.

Helsingin yliopiston laatiman uuden innovaatiotiekartan mukaan yliopistolla on suuri tarve tukea innovaatiotoiminnan jatkokehittämistä tutkimuspohjaisille keksinnöille ja palveluille (muun muassa testausalustat, laboratoriot, osaaminen) hautomopalvelujen lisäksi. Nyt haetun hankkeen tarjoama avoin kokeiluympäristö täyttää tämän tarpeen rakentaen samalla yhteistyötä yritysten kanssa.

Hankkeen kesto ja sille haettu budjetti katsottiin jossain määrin ylimitoitetuksi suhteessa hankkeen sisältöön ja hankkeelle ehdotetaan myönnettävän innovaatorahaston rahoitusta vuosiksi 2024 ja 2026, jonka jälkeen yliopiston tai tiedekunnan tulisi kattaa toiminnan kulut muulla keinoin.

Muina huomioina hakijat sisällyttävät Kampusinkubaattorit-ohjelman Viikin hautontoiminnot keskeiseksi hankkeen kumppaniksi mutta ohjelman jatko vuoden 2024 jälkeen on toistaiseksi vahvistumatta. Kokeiluympäristöä ei myöskään ole kuvattu hakemuksessa kovin yksityiskohtaisesti, koska tarkoitus kehittää hankkeen aikana. Käytännössä tarkoitus kokeilla kokeiluihin varattuja tiloja, joihin kutsutaan loppukuluttajia testaamaan tuotteita ja kehitetään malleja, joilla törmäytetään yrityksiä ja tutkijoita. Kokeiluympäristömallia tulee tarkentaa ja sen tulee kuluttajafokuksen sijasta keskittyä yliopiston itse tarjoamiin alustoihin ja yritysten ja tutkijoiden väliseen kokeilu- ja kehittämissyhteistyöhön.

Hanketta kehoitetaan yhteistyöhön Helsingin kaupungin kiertotalousklusteri-hankkeen sekä siihen kytkeytyvän pääkaupunkiseudun laajuisen Kiertotalot HEVi-hankkeen kanssa.

Yhteenveto:

Hanke täyttää innovaatorahaston kriteerit ja on siten rahoitettava. Hanke on linjassa innovaatorahaston sääntöjen, periaatteiden ja kaupunkistrategian kanssa. Hankkeelle haettua budjetti katsottiin ylimitoitetuksi ja hankkeelle ehdotetaan myönnettävän innovaatorahaston rahoitusta vuosiksi 2024-2026. Hakijoiden tulee tarkentaa hankesuunnitelmaa sekä hankkeen budjettia myönnetyn rahoituksen mukaiseksi.

Hankkeen tavoitteena on luoda elinkeinoperustaa kehittämällä ja kokeilemalla uusia konsepteja ja palveluita, sekä edistää yrittäjyys- ja innovaatiohenkisyttä yliopistossa. Hanke on jatkoa Viikki Innovation Platform & Food Design Factory -hankkeelle, jonka tavoitteena on vakiinnuttaa perustetun alustan toiminta ja laajentaa sitä uuden puurakentamisen teemaan keskittyvän Wood & Forest Hubin myötä. Hanke pyrkii vastaamaan Helsingin kaupungin ilmasto- ja kestävä kehityksen tavoitteisiin sekä muun muassa edistämään uusien vähähiilisten rakentamisratkaisujen käyttöönottoa. Hanke toteuttaa erilaisia toimenpiteitä, kuten osallistavia kokeiluja, rekrytoi opiskelijainnovaatioagentteja, edistää yliopiston yrittäjyyskoulutusta sekä EU-hakemusten valmistelua. Hankkeen tavoitteena on hyödyttää Helsingin yliopiston tutkijoita, opiskelijoita, alueen asukkaita, koululaisia ja yrityksiä.

Maatalous- metsätieteellinen tiedekunta on osoittanut kykenevänsä kehittämään rohkeasti uudenlaisia toimintoja ja palveluja yliopiston sisällä. Kokeilu ympäristö tarjoaa mahdollisuuden yhdistää tutkijat ja yritykset, kun yliopistotasoinen innovaatiotoiminta, rakenteet ja toimintamallit ovat vielä muotoutumassa. Hankkeessa kehitettävä kokeilu ympäristö luo rajapinnan tutkijoiden ja yritysten välille. Hanke hyödyttää yliopiston tutkijoita, opiskelijoita, alueen asukkaita, koululaisia ja yrityksiä. Hankkeen tavoitteena mm. kampuksen elävöityminen, tutkimuksen ja opetuksen laadun parantuminen, yrittäjyysosaamisen lisääntyminen, uusien työpaikkojen luominen ja yhteiskunnallisten haasteiden ratkaiseminen.

3. Helsingin yliopisto, Valtiotieteellinen tiedekunta: Food Futures Net Zero

Toteutusaika:	7/2024 - 12/2025
Yhteistyötahot kaupungilla:	Kaupunkiympäristön toimiala, Ympäristöpalvelut
Yhteistyötahot muualla:	TX Oy, Unicafe Oy, Provinssirock -festivaali, Aalto-yliopisto School of Business
Kokonaiskustannukset:	284 781 euroa, josta innovaatorahaston osuus 50 %

Rahoitustarve	Innovaatorahasto, €	Muu rahoitus, €	Rahoitusesitys, €	Innovaatorahasto, €
2024	85 000	85 000	2024	0
2025	57 391	57 391	2025	0
Yht.	142 391	142 391	Yht.	0

Hankkeen kuvaus

Food Futures Net Zero (FFNZ) -projektin missiona on kannustaa kuluttajakansalaiset muuttamaan tahtonsa teoiksi ja tekemään kestäviä ruokavalintoja. Ratkaisu palvelee tahoja, jotka ovat kiinnostuneita kestävästä kehityksestä ja hiilineutraalista elämäntavasta. FFNZ syntyi vuonna 2021, jolloin EU Horisontti-ohjelman vuonna 2020 rahoittamassa Helsingin yliopiston ATARCA-hankkeessa kehitettiin pilottisovellus, jota on pilotoitu toistaiseksi 120 käyttäjän kanssa. Sovellus auttaa esimerkiksi käyttäjää ruokavalinnoissa sen tarjoman Food Wellbeing Index:n kautta ja hyödyntää Blockchain-teknologiaa luodakseen yleiskuvan käyttäjän henkilökohtaisesta sekä kollektiivisesta vaikutuksesta. Kestävät toimet vahvistetaan merkeillä ja palkinnoilla. FFNZ onkin edelläkävijä Web3-tekniikoiden hyödyntämissä kestävä kehityksen tueksi tarjoamalla läpinäkyvyyden maatilasta ruokapöytään, keskittyen toimitusketjun kuluttajakysyntään.

Food Futuresin takana on konsortio, jonka muodostaa Helsingin yliopisto, UniCafe ja IT-yritys TX Tomorrow Explored Oy. Hankekonsortio on perustanut huhtikuussa 2024 TX Oy:n tytäryhtiönä Gigacorn Oy:n, jonka kautta hankkeessa kehitettävää teknologiaa on määrä hyödyntää hankkeen päättymisen jälkeen.

Päätöksen perustelut

Rahaston sääntöjen ja periaatteiden sekä kaupunkistrategian mukaisuus:

Hakemuksen perusteella hankkeen hakija on toisen osatoteuttajan TX Oy:n ennen hakemuksen jättämistä perustama tytäryhtiö Gigacorn Oy, jolla ei kuitenkaan hankkeen yhteyshenkilön ilmoituksen mukaan toistaiseksi vielä ole henkilöstöä tai liiketoimintaa. Taustalla on mahdollisesti hakijan osalta väärinymmärrys, koska hankkeen yhteyshenkilö on pyynnöstä tarkentanut, että hankkeen vastuullinen päätoteuttaja on Helsingin yliopisto. Hakija on myös tarkentanut, että hankkeelle haettava rahoitus ei kohdistuisi lainkaan yritykselle. Tästä huolimatta on selkeää, että hanke tähtää Gigacorn Oy:n liiketoiminnan ja päätuotteen kehittämiseen. Hakijan mukaan tavoitteena on yrityksen varsinaisen liiketoiminnan käynnistyminen nyt haettavan hankkeen päättymisen jälkeen. Tätä vasten hankkeen

katsotaan tähtävään liian suuressa määrin yksittäisen yrityksen liiketoiminnan kehittämiseen ja hyödyksi eikä sen voida katsoa olevan innovaatorahaston periaatteiden mukainen.

Elinkeinoperustan ja sitä tukevan osaamisperustan luominen:

Hankkeen ei innovaatorahaston kriteereihin nähden arvioida riittävän merkittävästi vahvistavan elinkeinoperustan luomista ja mahdollisuuksia uudelle kasvavalle liiketoiminnalle, koska sen hyödyt näyttäivät kohdistuvan pääosin yhdelle yritykselle ja sen omistajatahoille.

Hankkeen potentiaalisena vahvuutena voidaan pitää uusien menetelmien ja uuden tiedon tuottamista. Hankkeen toteuttajat ovat uskottavia toimijoita ja sen tavoitteena on luoda uutta osaamisperustaa sen tuottaessa tutkimusosiossaan mm. ravintoloiden hiilijalanjäljen mittaamista edistävää uutta tietoa, joskin tätä hankkeen osuutta ei kuitenkaan ole avattu riittävän yksityiskohtaisesti hakemuksessa. Hankkeen yhtenä tavoitteena on päästä kokeilemaan ja löytää käyttäjiä yrityksen kehitettävälle tuotteelle Helsingin ravintolasektorilla. Hakija esittää, että yleisellä tasolla hanke hyödyttäisi helsinkiläisiä ravintola-alan yrityksiä auttamalla niitä vähentämään tuottamiensa aterioiden hiilijalanjälkeä ja päästöjä datan avulla mutta epäselväksi jää miten tämä käytännössä tapahtuisi ja millä ehdoilla huomioiden, että kyseessä olisi yritys, joka tarjoama palvelun on tarkoitus olla kannattavaa liiketoimintaa.

Eriytynen lisäarvo asukkaille ja palvelujen kehittämisessä / ilmasto- ja kestävyystavoitteissa:

Hankkeella ei arvioida olevan erityisen merkittävää vaikuttavuutta kaupungin palvelujen kehittämisessä, koska sen nähdään kehittävän palvelua yksittäisen yrityksen kaupalliseksi palveluksi.

Yleisellä tasolla hankkeen tavoitteena on edistää kaupungin ilmasto- ja kestävyystavoitteiden toteutumista kannustamalla kaupunkilaisia vastuullisempiin valintoihin ja terveys-suositusten mukaiseen elämään, jotka johtaisivat osaltaan ympäristölle haitallisten päästöjen vähentämiseen. Hakemuksessa ei kuitenkaan ole määritelty tarkemmin mitä vastuullisuus tai terveellisyys hankkeen näkökulmasta tarkoittavat.

Vaikuttavuuspotentiaali:

Hankkeen vaikuttavuuspotentiaalin arvioidaan jäävän pieneksi. Hankkeen potentiaalisina yhteistyökumppaneina on mainittu vain muutama yritys, joista merkittävimpänä Unicafe Oy on hakijan mukaan sitoutunut kokeilemaan hankkeessa kehitettävää palvelua. Hankkeen todennäköisin vaikuttavuuspotentiaali toteutuu, jos Unicafen tai vastaavan hankkeeseen mukaan saatavan riittävän suuren ravintola-alan yrityksen asiakkaat omaksuvat hankkeessa kehitettävän sovelluksen tai sen tuottaman informaation laajassa mittakaavassa ja se vaikuttaa heidän valintoihinsa kuluttajina. Hankkeessa tehtävän tutkimustoiminnan voidaan myös olettaa jollain tasolla tuottavan uutta tietoa muun muassa ravintola-alan yritysten hiilijalanjäljen mittaamisen menetelmiin liittyen.

Toteutettavuus ja muut arviointikriteerit ja huomiot:

Hakijat ovat sinänsä uskottavia toimijoita mutta hankesuunnitelma on epämääräinen ja osin jäsenitelemätön. Kehitettävän sovelluksen vaikutusten synnyttämisen logiikka on epäselvä, samoin muun muassa blockchain-teknologian hyödyntäminen osana palvelua ja digitaalisen läpinäkyvyyden edistämisessä eikä hankkeen tutkimusosion sisältöä tai tavoitteita juurikaan avata hakemuksessa. Hakemuksessa ei myöskään esitetä konkreettista tapaa uusien käyttäjien hankkimiseksi ja sitouttamiseksi kehitettävälle palvelulle.

Vastinrahoitus on varmistumatta TX Oy:n osalta ja epäselväksi jää mistä se koostuu. Yritys on hakenut rahoitusta EIT Digital:ista, josta päätös on tulossa touko/kesäkuussa. Tältä osin hanke ei täytä rahaston sääntöjä toistaiseksi. Hankkeen budjetissa ei ole myöskään eritelty riittävässä määrin hankkeen työvoimakustannusten muodostumista ja palkattavien henkilöiden määrää tai rooleja. Ostobudjetin

osalta on määritelty epäselvästi, mitä TX Oy toteuttaa hankkeessa itse ja mitä mahdollisesti ostetaan ostopalveluna.

Innovaatorahaston rahoitus ei ylipäättäen näytä olevan oikea rahoitusinstrumentti hankkeelle ja hakemuksen arvioinnissa katsottiin, että hakijoiden tulisi tässä vaiheessa ensisijaisesti hakeutua jonkin yrityshautomon piiriin tai hakea esimerkiksi Helsingin yliopiston Proof of Concept-rahoitusta tuotteensa kehittämiseen.

Yhteenveto:

Helsingin elinkeino- ja osaamisperustan luominen arvioidaan jäävän hankkeessa enintään hyvin rajalliseksi. Hankkeen perimmäinen tavoite ja hyödyt näyttävät kohdistuvan pääosin yksittäisen yrityksen liiketoiminnan kehittämiseen, vaikka hankkeessa tehtävän tutkimustoiminnan voidaan olettaa tuottavan myös uutta tietoa muun muassa ravintola-alan yritysten hiilijalanjäljen mittaamiseen liittyen. Yksittäisen yrityksen liiketoiminnan kehityksen tukeminen tai tutkimustoiminta eivät kumpikaan ole innovaatorahaston käytön periaatteiden mukaista rahoitettavaa toimintaa. Hanke ei näin ollen ole rahoitettava.

4. CoreOrient Oy: Kimppakyydillä kestävästi keskustaan

Toteutusaika:	6/2024 – 1/2025
Yhteistyötahot kaupungilla:	Elinkeino-osasto, Yrityspalvelut-yksikkö
Yhteistyötahot muualla:	Uudenmaan liitto
Kokonaiskustannukset:	60 000 euroa, josta innovaatorahaston osuus 50%

Rahoitustarve	Innovaatorahasto, €	Muu rahoitus, €	Rahoitusesitys, €	Innovaatorahasto, €
2024	29 999	30 000	2024	0

Hankkeen kuvaus

Esiselvitys- ja kokeiluhankkeessa selvitetään, miten työpaikkojen määrää ja palveluiden liiketoimintaa voidaan lisätä tai kasvattaa ja Helsingin 2030 kestävyystavoitteita tukea liikenteen osalta edistämällä päästöt puolittavia kimppekyytejä keskusta-alueelle sijaitseviin työpaikkoihin ja palveluihin.

Ratkaistava haaste on Helsingin saavutettavuus autoilijoille 2030 kestävyystavoitteiden puristuksessa, eli toisaalta pitäisi vähentää henkilöautoliikennettä siirtämällä henkilöautoilla Helsinkiin tulevia joukkoliikenteeseen tai polkupyöriin tai sähköautoihin, mutta toisaalta tämä vaikeuttaa Helsingin yritysten ja palveluiden kykyä saada osaa nykyisestä työvoimasta ja palvella osaa nykyisistä asiakkaista. Liian voimakkaat toimenpiteet ajavat elinkeinotoimintaa kauemmas keskustasta. Lisäksi yksittäisiä alueita koskevia haasteita ovat esim. Kulosaaren siltatöistä aiheutuva Itäväylän ruuhkautuminen tai satamien henkilöautoruuhkat.

Kimppakyydit puolittavat automatkan päästöt, automäärän ja kustannukset, ja ovat verottajan hyväksymä tapa tehdä työssäkäyntimatkoja. Ympäristötietoisuus, yritysten vastuullisuustavoitteet, polttoaineen hinnannousu ja kokemukset poikkeustilanteista tekevät niistä nyt helpommin käyttöön otettavia kuin takavuosina. Lisäksi ne eivät edellytä investointeja infrastruktuuriin tai uuteen kalustoon, ja niistä on hyötyä osallistujille taloustilanteesta riippumatta. Siten niiden potentiaalia muita toimenpiteitä täydentävänä 2030 hiilineutraaliustavoitteiden osaratkaisuna kannattaa selvittää. Erityinen mahdollisuus on saada keskustaan tulevien sähköautojen kapasiteetti tehokkaammin hyödynnettyä.

Päätöksen perustelut

Rahaston sääntöjen ja periaatteiden sekä kaupunkistrategian mukaisuus:

Selvityshankkeen keskiössä katsotaan olevan liian suuressa määrin hakijana toimivan yksittäisen yrityksen liiketoiminnan kehitys tai hakijaa hyödyttävä toiminta sekä hankkeen sisältämän kokeiluosion osalta yrityksen kehittämisen kaupallisen palvelun hyödyntäminen. Tältä osin hanke ei ole rahaston periaatteiden mukainen eikä se ole rahoituskelpoinen.

Hankkeen voidaan katsoa toteuttavan kaupunkistrategiaa siltä osin, kun se pyrkii selvittämään uusia keinoja, joilla Helsinki voisi edistää kestävyystavoitteiden saavuttamista vähentämällä liikenteen päästöjä erityisesti kantakaupungin alueella. Hanke on kuitenkin samaan aikaan osin ristiriidassa kaupunkistrategian kanssa, kun hankkeen mahdollisiin vaikutuksiin on kirjattu ”kaupungin saavutettavuuden tukeminen myös autoilijoille”. Kaupunkistrategiaan on tavoitteisiin kirjattu

joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräliikenteen kulkumuoto-osuuksien kasvattaminen sekä polttomoottoriautojen määrän väheneminen kaupunkialueella.

Elinkeinoperustan ja sitä tukevan osaamisperustan luominen:

Hanke ei luo suoraan elinkeinoperustaa tai sitä tukevaa osaamisperustaa. Hankkeen on määrä tuottaa uutta tietoa ja pienimutoisen kokeilun kautta alustavia tuloksia mahdollisista liikenteeseen liittyvistä epäsuorista päästövähennyskeinoista ja niiden vaikuttavuudesta mahdollista myöhempää varsinaista hanketta varten. Tehokkaampia uusia päästövähennystapoja on löydettävä nopeasti, jotta kaupunki pääsee päästövähennystavoitteisiinsa ja Helsingin elinvoima tulevaisuudessa säilyy mutta hanke ei etenkään esiselvityksenä suoraan luo elinkeinoperustaa ja osaamisenkin osalta vaikutus on enintään epäsuora. Yhtenä hankkeen tavoitteena olevia päästöjen vähennyksiä ei kuitenkaan mitata hankkeessa uskottavasti eivätkä päästövähennykset itsessään ole selvityksen kohteena. Hakemuksessa on esitetty, että kimppekyytipalvelujen ansiosta muun muassa keskusta-alueen työpaikkamäärä, palvelut ja kulutuskysyntä voisivat kasvaa merkittävästi mutta esitettyjen väittämien logiikka ja perustelut ja jäävät epäselväksi.

Eriytynen lisäarvo asukkaille ja palvelujen kehittämisessä sekä ilmasto- ja kestävyystavoitteissa:

Hankkeen tavoitteena on selvittää kaupallisten tai jakamistalouden piiriin kuuluvien kimppekyytipalvelujen vaikuttavuuspotentiaalia eikä selvityshanke vielä itsessään tuota lisäarvoa asukkaille tai kaupungin palvelujen kehittämisessä. Hankkeen tavoitteiden voidaan kuitenkin katsoa olevan periaatteessa kaupungin ilmasto- ja kestävyystavoitteiden saavuttamista edistäviä.

Vaikuttavuuspotentiaali:

Kyseessä on esiselvitys- ja kokeiluhanke, jossa pyritään selvittämään tietynlaisten toimenpiteiden mahdollista vaikuttavuutta liikenteen päästövähennyksien synnyttämisessä ja kaupungin elinvoiman kasvattamisessa, jos ne skaalautuisivat laajaan käyttöön Helsingissä. Näin ollen haettavan hankkeen vaikuttavuutta on vaikea arvioida suoraan. Hakijan mukaan tehtävä selvitys avaa mahdollisuuksia sähköautoiluun liittyvien uusien palvelumallien kehittämiseen, liiketoimintaan ja innovaatioihin muun muassa jakamistalouteen liittyen. Hakemuksen lähtöoletuksia kimppekyytien kaupungin elinvoiman kannalta positiivisista vaikutuksista ja potentiaalista tuottaa muun muassa päästövähennyksiä, uusia työpaikkoja ja palveluyritysten liikevaihdon kasvua eivät näytä perustuvan mihinkään ja niiden esittäminen hankkeen tarpeellisuuden perusteina tekevät selvitystyöstä jo lähtökohdiltaan epäuskottavan.

Toteutettavuus ja muut arviointikriteerit ja huomiot:

Selvityshanke olisi toteutettava hakemuksen kuvaamassa muodossa ja aikataulussa. Hakijan mukaan suunnitelma hankkeessa kehitettävän kimppekyyti-toimintamallin levittämiseksi laajassa mittakaavassa laaditaan Metropolia ammattikorkeakoulun rinnakkaishankkeessa, jolle Metropolia hakee parhaillaan AKKE-rahoitusta. Rahoitus ei ole vielä hakemuksen käsittelyvaiheessa varmistunut.

Uudenmaan liitto on kirjattu hakemuksessa yhdeksi hankkeen osatoteuttajaksi mutta hakemuksesta käy ilmi, että liitto ei ole vielä tehnyt päätöstä hankkeeseen osallistumisesta vaan päättää asiasta mahdollisesti kesäkuussa.

Kyseisen kaltainen selvitys ilman hakemuksen sisältämää kokeiluosiota tulisi lähtökohtaisesti kilpailuttaa eikä sen rahoittaminen innovaatorahaston varoilla ole tästä näkökulmasta tarkoituksenmukaista tai sen hankintasäättöjen mukaisuus jää tulkinnanvaraiseksi.

Yhteenveto:

Hanke ei ole innovaatorahaston periaatteiden mukainen eikä se näin ollen ole rahoitettava.